

**Hkristu Hpe Hkrum Kădup Hkam Sha Ai Lam,
Kăbu Găra Ai Lam Hte Dandawng Shăngun Ai Lam**

(1)

Ahyak mădung zaw ni

Hkristu gaw anhtē hpe ana shămai ya na mătu, bai lu la na mătu, hkrungrawt na mătu hte hkyela na mătu tsi săra hku, amu gun ya na mătu yu sa wa nna, dai zawn anhtē gaw Mădu a su hprang ai, sumsing seng ai mungdan măsha byin na mătu, bai măhkri shawn hkrum nna, Mădu gaw ndai hten za nga ai dinghta ga ntsa Mădu a sumsing sen ai mungdan hpe gawgap lu na rai nga ai.

Anhtē gaw Kărai Kăsang a mungdan hta gum lang ai lam hpe ninghkap na atsam rai nga ai hte Mădu Yēsu a mawn nsawm gălai shai ai lam rai nga ai hpe chyē chyang na, hkrum kădup hkam sha na hte sak se hkam ra ai.

Kărai Kăsang a mungga hku nna Hkristu gaw, Kărai Kăsang a gawgap lam a mătu, sumsing (Kărai Kăsang) hpe dinghta ga (măsha) de shăga s anna, dinghta ga (măsha) hpe sumsing (Kărai Kăsang) hte rau, lăngai sha gumhpawn măhkri shawn shăngun ai lăkang byin wa ai mărang e, Kărai Kăsang a mătu ga shăga ai.

Kărai hte seng ai măsum lăngai byin ai lam gaw, ga shăka ningnan yawng hka a hkrang rai nga ai hte mären, Kărai hte seng ai măsum lăngai byin ai lam gaw, kăsa laika a gawgap hkrang rai nga ai. Kăsa laika daw kăba lăngai hpang lăngai hta, Kărai Kăsang a ga shăka ningnan yaw mătsing hpe gun hpai lam a mătu, Kărai hte seng ai măsum lăngai a gălaw gram ai lam hpe hpaw hpyan da ai.

Message One

Hkristu Gaw Nhtoi Käba, Ahkaw Ahkang Nga Ai Wa, Tsi Sara, La Nnan, Sumpun Nnan Hte Tsabyi Nnan Rai Nga Ai Lam

Hti na chyumdaw Mat.4:16, 8:5-13, 9:9-17.

I. Hkristu gaw nsin hta ē dung nga ai ni a ntsa htoi tu ai, si lam a shingwang hte shing nip hta dung nga ai ni h pang de paw pru wa ai, nhtoi käba rai nga ai. -Mat.4:16, Yhn.1:4-5, 12:36, Ehp.5:8, Kol.1:12-13, 2Ko.4:6-7, Ksa.26:18.

- A. “Shi a amyu hpe hkye hkrang la ai lam chyēju lu shāngun na mätu mung, nsin, hte si ai shingnip kätä ē dung nga ai ni hpe htoi ya nna, anhtē a lägaw hpe ngwi ai lam de woi wa na mätu mung, dai Mädu a lam läjang na, shi a shawng ē nang saw a na rai nga ndai”- Luk.1:78-79, 6:36, Shy.3:22-23.
- B. “Rai ti mung nye a ga madat ai nanhte a matu hkye hkrang la lu ai nye a daru magam n-gun gaw nanhte a ntsa e ajan zawn rawt wa nna, jan a shingkang ni zawn shamai shatsai ai lam du pru wa na ra ai. Nanhte gaw shalawt dat ai hkrum nna, ulawng kaw na pru wa ai dumsu kasha ni zawn kabu gara na rai myit dai” Mal.4:2, Shk.84:11, 86:11.
- C. Shākawn kungdawn 22 gaw “Nhtoi mänap a shan nga yi hku nan” rai nga ai – Ga baw.
- D. “Yehowa hpe tsawra ai ni, hpung shingkang hte rawt pru ai Ningju jan zawn, kang nga manu ga law,” nga nna shakawn kungdawn nga ma ai -Trg.5:31b, Esa.60:1, 5a.
- E. “Dinghpring ai ni a lam chyawm gaw, jahpawt nhtoi hte bung nga ai; Dai gaw nhtoi leng hkra ahtoi ahkung wa nga ai” – Gsh.4:18, Hhp.2:15-16a.
- F. “Dai shaloi e dinghpring ai ni gaw shanhte a Kawa a mungdan hta e, ajan zawn htoi kabrim na mara ai; na tu ai wa gaw na la u ga” -Mat.13:43a.

II. Dap up wa mähtang Mädu Kärai gaw ahkaw ahkang nga ai Mädu rai nga ai lam mu wu ai, hpa mājaw nga yang Mädu Kärai gaw ahkaw ahkang npu hta ē nga ai wa rai nga ai mājaw rai nga ai -8:5-13.

- A. Dap up wa mähtang “ngai mung du lawu na masha rai nga nngai” ngu nna tsun ai shāloi, Mädu Kärai gaw ahkaw ahkang npu hta nga ai wa rai nga ai lam hpe chyēna da wu ai rai nga ai. Dap up wa gaw ahkaw ahkang nga ai wa a npu hta ē nga ai wa rai nga ai hte mären shi hta shi npu ē nga ai ni hpe aming jähkrat na mätu ahkaw ahkang nga wu ai – käji.9a.
 - 1. Dinghta ga ntsa Mädu a shinggyim rudi hta Kärai-mäsha längai hku nna Mädu Yēsu gaw Käwa Kärai a Kärai hte seng ai asak a up hkan ai lam npu hta nga ai wa rai wu ai. -Yhn.5:19, 4:34, 17:4, 14:10,24, 5:30, 7:18.
 - 2. Mäsha längai mi hku nna Mädu gaw shi a rudi hte seng ai mäsha rudi hpe nyet kau nna, sumsing hte seng ai Käwa Kärai a Kärai hte seng ai asak shādawn mäsat hkan da ai npu hta ē nga ai shinggyim asak hkrung lam hpe asak hkrung lai wu ai.
 - 3. Käwa Kärai a Kärai hte seng ai asak a up hkan ai lam npu hta tatut nga ai a mārang ē Mädu gaw asak hta ning ngai nga wu ai. -Hhp.2:8-11.
 - 4. Mädu gaw Käwa Kärai a ahkaw ahkang npu hta nga ai mäsha längai rai nga ai mājaw Mädu hta Käwa Kärai a ahkaw ahkang nga wu ai.
 - 5. Anhtē ni hta hkrit na zawn re ai shāgan hkyi nlung zawn dan pra ai lämu (käja ai, san seng ai htauli htaula myit) nga let, Mädu Kärai hte anhtē a läpran hpa lam mung n-nga ai shāloi, anhtē gaw anhtē ni hta chyēju up hkan nga ai a mārang ē asak hta ning ngai na mätu Mädu Kärai a up hkan nga ai myi man a sumsing hte seng ai mäsa lam, shingwang, shāra mäsa htē jähpring ya ai hkrum ga ai.
- B. Dap up gaw Mädu Yēsu a ahkaw ahkang hpe mätsing mäsat gälaw wu ai –Mat.8:9.
 - 1. Mädu Kärai hte seng nna Mädu a ahkaw ahkang gaw Mädu a tsun shāga ai lam hta mädung hku nna shāman shākyang ai lam gälaw wu ai- käji.8.
 - 2. Anhtē hte seng nna Mädu Kärai a ahkaw ahkang gaw Mädu a mārang ē anhtē kätä de jähpring ya ai mākam mäsham kaw nna shāman shākyang ai rai nga ai –käji.10, 13, Heb.12:2.

C. Mădu Yēsu dinghta ga ntsa naw nga ai shāloi Mădu gaw ahkaw ahkang nga ai wa hku nna shārin achyin wu ai.- Mat.7:28-29, Mrk.1:22.

1. Tinang hkum tinang shātsam la ai chyum ninghkring ni gaw tinang nan hku nna kāman lila nyan hpaji ni hpe shārin achyin ma nna, hpa ahkaw ahkang, hpa atsam mung n-nga ma ai – mādun -2Ko.3:6, 8.
2. Kārai Kāsang nan ahkaw ahkang jaw da ai shārin achyin ai wa hku nna Mădu Yēsu gaw Kārai Kāsang a mārang ē teng man ai lam ni hpe shārin achyin nna, māsha ni hpe kā-up mădu na mātu măra wēnyi măsă atsam nga ai sha n-ga, shanhtē hpe Kārai hte seng ai up hkang ai lam de mādāt măra wa na mātu Kārai hte seng ai ahkaw ahkang nga ai wa mung rai nga ai- Esa.30:20-21, Mat.23:8, 10.

III. Măsha law law hpe mungdan a mātu măra Mădu hpang de hkan na mātu shāga ai lam hta sumsing hte seng ai mungdan a hkaw hkam hku nna Mădu Yēsu gaw tsi sara hku nna măgam gun wu ai.- 9:9-13.

- A. Tăra agyi wa a tăra je yang ai lam gaw ding hpring ai lam hku nna rai let, tsi sara a tsi tsi ya ai lam chyawm gaw n-gaw nwai ai hte chyēju hku nna rai nga ai.
- B. Mădu Kārai gaw mătsan măyan re ai māsha ni rai nga ai anhtē ni hpang de Tăra agyi wa hku nna yu sa wa ai rai yang, antē gaw je yang ai hkrum na ga ai, nyet kau ai hkrum na rai nna, anhtē ni kaw nna kădai wa mung Mădu a sumsing hte seng ai mungdan a māsha ni hku nna mādang hpring ai lam, lăta hkrum ai lam, shāga la ai hkrum na lam nga na nrai nga ai. -8:2-16, 28-32, 9:2-11, Shk.103:1-4, 107:17-22.
- C. Raitim Mădu gaw tsi sara hku nna tsi tsi ya na mātu, bai hkam ja wa shāngun na mātu, su hprang wa na mātu hte hkye la na mātu, măgam gun na mātu yu sa wa ai rai nna, dai hku nna anhtē gaw Mădu a nnan rai nga ai- sumsing hte seng ai lam rai nga ai mungdan māsha ni byin na mātu măra kălang bai măhkri shawn gum hpawn hkrum nna, shanhtē ni hte Mădu gaw ndai hten run hten za nga ai dinghta ga ntsa hta Mădu a sumsing hte seng ai mungdan hpe grin wa lu shāngun na rai nga ai.
- D. “Dinghpring ai wa n nga ai, langai mi pyi n nga ai” (Rom.3:10). “Ding hpring ai ni” yawng gaw tinang hkum tinang dinghpring shāngun la ai ni rai nna, Hparishe ni zawn nan rai ma ai (Luk.18:9). Hkawseng hkawhkam hte seng ai hkye Mădu gaw ndai ni hpe shāga la na mātu nre sha, yubak māsha ni hpe shāga la na mātu yu sa wa ai rai nga ai.
- E. Anhtēa tsi sara hku nna Mădu Kārai gaw anhtē a wēnyi hte myit hta mādung hku nna tsi tsi ya let, anhtē a wēnyi hte seng ai mächyi mākaw lam ni hpe tsi tsi ya ai. Kang hta ai ni hte yubak māsha ni gaw mu lu ai lam hta mächyi mākaw nga ma ai raitim wēnyi hte seng ai hta mächyi mākaw nga ma ai. –Mat.9:10, 13, Gsh.4:20-23.
- F. Anhtē gaw wudang ntsa si hkam ai Hkristu hpe hkrum kădup hkam sha nna, wudang ntsa si hkam ai asak hkrung lam hpe asak hkrung nga ai hte nan hkrung rawt ai Hkristu gaw anhtē ni a ana shāzim ya ai hpung shingkan byin wa nna, Mădu Kārai gaw anhtē ni a ana shāzim ya ai wa byin wa wu ai. –Pru.15:22-27.

IV. Hkristu gaw anhtē a la nnan rai nga ai –Mat.9:14-15.

- A. Tsi sara hte la nnan lăhkawn yan gaw ra shārawng hpa ni rai ma ai. Hkaw hkam hte seng ai hkye Mădu gaw shawng nnan hpang hkan ai ni hpe ana shāzim ya nna, dai hpang shanhtē hpe la nnan a ningrum ningtau ni byin shāngun wu ai. Hpang jāhtum hta shanhtē hpe Mădu a num nnan (hkungran num) byin wa shāngun na rai nga ai.
- B. Anhtē gaw anhtē a asak hkrung lam hpe bai lu la hkrum na mātu măra Mădu hpe anhtē a tsi sara hku nna la lang da ai sha n-ga, anhtē gaw Mădu a myi man hta asak hkrung ai lam hpe kăbu găra ai lam lu la na mātu anhtē a la nnan hku nna mung la lang da ra nga ai.- Hhp.3:12-13.
- C. Wēnyi Kārai măhtang gaw Kăwa Kārai anhtē hpe Hkristu a sutsu ai lam ni hte mawn sum li ya nna, Hkristu a num nnan byin na mātu măra laksan dat dat hkrum sai rai nga ai. –Nn.24, Ehp.5:25-27.

V. Hkristu gaw sumpan nnan hte anhtē a pălawng nnan rai nga ai- Mat.9:16, Luk.5:36.

- A. Sumpān nnān ngu ai gā si gaw “hkrang n-shāpraw shi ai, n-gābaw hkrum shi ai, nhkrut shi ai, n-ngut shi ai, n-chywi shi ai, n-gram shi ai” nga nna tsun māyu ai rai nga ai.
- B. Sumpān nnān gaw Mādu a māsha rudi hkam ai kaw nna Mādu a wudang ntsa si hkam ai du hkra Hkristu hpe sumpān nnān, n-gram shi ai, n-ngut shi ai sumpān hku nna shingdaw da nna, Luk.5:36 hta na pālawnng nnān māhtang gaw Hkristu gaw shi a wudang ntsa si hkam hkrum ai hta “ningnan gram” hkrum ngut ai hpang pālawnng nnān byin wa ai hpe shingdaw ai.
- C. Hkristu gaw shawnng nnān pālawnng nnān hpe gālāw na mātu sumpān nnān byin wa nna, dai hpang Mādu a si hkam ai lam hte hkrung rawt ai a mārāng ē Mādu gaw Kārai Kāsang a man hta anhtē a dinghpring ai lam hku nna anhtē hpe kā-up māgap ya na mātu pālawnng nnān byin wa wu ai, dai hku nna anhtē gaw Kārai Kāsang a mārāng ē dinghpring ai de du shāngun nna, Mādu hpang de hkap la hpa byin wa lu na rai nga ai. -15:22, Gal.3:27, 1Ko.1:30, Shk.45:13-14, Shr.19:8, Yer.2:32.
- D. Sumpān nnān hpe pālawnng dingsa ntsa kāpa ai rai yang, de a gang da ai n-gun a mājāw pālawnng hpe gang chyē nna, je ai hku hpe grau sawng mat shāngun ai. Pālawnng dingsa ntsa sumpān nnān hte kāpa ai lam gaw māsha māhtang shanhtē a hkrang shaw la ai Mādu hku nna wudang ntsa si hkam ai Yēsu hta n-kamsham ai sha, (snr) shanhtē hpe Kārai Kāsang a mārāng ē dinghpring ai de du shāngun na mātu hte Mādu hpang hkap la hpa byin na mātu shanhtē a dinghpring ai lam hku nna hkrung rawt ai Hkristu hta kamsham ai lam n-nga ai sha, dinghta ga ntsa Mādu a shinggyim asak hkrung lam hta Hkristu gālāw lai ai lam ni hpe hkan shālai na mātu shākut nga ma ai lam hpe ngu māyu nga ai.
- E. Hkristu a shinggyim asak hkrung lam hpe shanhtē a hkan gālāw ai lam gaw shantē a “pālawnng dingsa” ngu ai shanhtē a dingsa rai nga ai rudi asak hte shāpraw da ai sat lāwat kaw nna “gang je” ai lam byin shāngun ai.
- F. Mungdan māsha ni gaw dai zawn n-mai gālāw nga ai. Shanhtē gaw wudang ntsa si hkam nna hkrung rawt ai Hkristu hpe shantē a pālawnng nnān hku nna la lang let, Kārai Kāsang a man hta shanhtē a dinghpring ai lam hku nna shanhtē hpe kā-up da shāngun ra na rai nga ai.

VI. Hkristu gaw ndum nnān kāta de bang na anhtē a tsabyi jāhku nnān rai nga ai.- Mat.9:17.

- A. Nnan a mātu Greek ga gaw “ningnan rai nga ai, ya nan nan rai nga ai, mādu da ai lam nnān rai nga ai” hpe ngu māyu ai.
 - 1. Tsabyi jāhku nnān gaw anhtē hpe n-gun jāhpring ya na mātu, anhtē hpe atsam jat ya na mātu, anhtē hpe pyaw ngawn shāngun na mātu mārā zet tsang shāngun ai n-gun hte arau nnān rai nga ai, ngwi pyaw shāngun ai asak hku nna Hkristu hpe shingdaw ai – Trg.9:12-13.
 - 2. Nawku htung lailen ni yawng gaw tsabyi ndum dingsa ni rai nga ai. Tsabyi jāhku nnān hpe ndum dingsa hta bang ai rai yang de a tsa dun ai n-gun a mājāw ndum ni hpe kāpaw shāngun chyē ai. Tsabyi jāhku nnān hpe ndum dingsa hta bang ai lam gaw myit su myiti rawt shāngun ai asak rai nga ai Hkristu hpe kāning zawn re ai nawku htung lai len ni hta raitim bang kau dat ai lam nan rai nga ai. –Mat.9:14-15.
 - 3. Nawku htung hkungga ai lam gaw Kārai Kāsang hpe nawku na mātu mārā, Kārai Kāsang hpe māgam gun daw jau na mātu mārā, Kārai Kāsang hpe myit dik shāngun na mātu lāma ma hpe gālāw ya na mātu rai nga ai, raitim Wēnyi rai nga ai Hkristu kaw nna tsang gang nga ai lam, Hkristu nlawm ai lam hpe ngu māyu ai nan rai nga ai –mādun- Gal.1:14-16a.
- B. Nnan a mātu Greek ga gaw “mābyin māsa, mārāi, hkrang ni hta nnān rai nga ai, kyang nnga shi ai, njai lang shi ai” ngu nna lāchyum lu nga ai.
 - 1. Tsabyi ndum nnān ni gaw myit su hprang shāngun ai asak hku nna Hkristu shi hkum nan rai nga ai tsabyi jāhku nnān hpe bang hkam hpa hku nna buga Hpung ni hta nga ai Hpung asak hkrung lam hpe shingdaw ai.
 - 2. Lāngai hkrai hte seng ai Hkristu gaw tsabyi jāhku nnān, kāta daw myit su hprang wa shāngun ai asak rai nna, gum hpawn da ai Hkristu gaw zet tsang ai ndum, tsabyi jāhku nnān hpe bang hkam na shinggan daw a bang mai hpa rai nga ai. Gum hpawn da ai Hkristu rai nga ai Hpung gaw tsabyi jāhku rai nga ai lāngai hkrai hte seng ai Hkristu hpe bang hkam na tsabyin ndum nnān rai nga ai.

- a. Hkristu a kāba dam lāda ai lam hku nna Hpung gaw Hkristu hte hpring tsup ai lam nga nna, Hkristu hte māhkri shawn gum hpawn da ai lam mung nga ai.
 - b. Daw shan ni gaw rau sha gum hpawn da ai lam gaw Hkumhkrang lāngai sha rai nna, ndai Hkumhkrang gaw Hkristu rai gna ai. Hkristu gaw Hkumhkrang a Baw rai nna, Baw a Hkumhkrang mung rai nga ai. – 1Ko.12:12, Ksa.9:5.
 - c. Hkristu gaw hka bra ai lam n-nga nga lu ai. Nang hta nga ai Hkristu gaw ngai hta nga ai Hkristu hte arau lāngai sha rai nna, anhtē ni hta nga ai Hkristu gaw kāga Hkristan ni yawng hta nga ai Hkristu hte arau lāngai sha rai nga ai – 1Ko.1:10, 13a.
 - d. Dai mājaw Hkristu gaw Mādu hte hpring tsup let nga nga ai daw shan ni law law hte gum hpawn da ai Hkumhkrang rai nga ai. Da ndai gaw ndum nnan rai nna, dai gaw tsabyi jähku nnan rai nga ai Hkristu hpe bang hkam na Hpung asak hkrung lam rai nga ai.
3. Hpung māsha ni a läpran hta pälawng nnan, tsabyi jähku nnan, tsabyi ndum nnan zawn re ai yawng hpe bai lu la da sai rai nga ai. Anhtē ni hta Hkristu hpe anhtē a Hpung asak hkung lam hku nna gum hpawn da ai lādat hte tsabyi ndum hku nna Hpung hpe lu la da ga ai rai nna, dai gaw Kārai Kāsang a jäh tum na ban dung rai nga ai.